

DOTAZNÍK K NÁVRHU STANDARDU AP - VÝSLEDKY

PhDr. Zbyněk Němec, PhD.

Nová škola, o.p.s.

OVÝZKUMU

- obsahové zaměření na témata související s přípravou budoucího „Standardu činnosti asistenta pedagoga“ (Standard AP)
- nástroj: online dotazník, Survio.com
- 14 otázek, z toho: 2 demografické, 4 obecné k profesi, 5 uzavřených a 3 otevřené ke Standardu AP
- doba sběru dat: 20.9. – 11.10. 2021

Dotazníková anketa vznikla s podporu projektu „Rozvoj komunikace a spolupráce mezi rodiči romských sociálně znevýhodněných žáků a školou“ (Reg. č. 0016/2019/ACF/2). Projekt podpořil Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a zmocnění znevýhodněných skupin. Program je financován z Fondů EHP a Norska.

Jdeme do toho.
S odvahou.

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

| Nadace OSF

VÝBOR DOBRÉ VŮLE
Nadace Olgy Havlové

SKAUTSKÝ
INSTITUT

VÝZKUMNÝ VZOREK

1 Uvedte Vaší aktuální pracovní pozici. Pokud pracujete na více pracovních pozicích, vyberte tu hlavní.

Výběr z možností , zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

- šetření se zúčastnilo 663 respondentů
- nejčastěji šlo o asistenty pedagoga (349)
- nebo o učitele (200)

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Asistent/ka pedagoga.	349	52,6%
● Školní asistent/ka.	7	1,1%
● Učitel/ka.	200	30,2%
● Vychovatel/ka.	8	1,2%
● Poradenský pracovník (speciální pedagog, psycholog).	14	2,1%
● Koordinátor inkluze.	0	0,0%
● Člen vedení školy (ředitel/ka, zástupce ředitele).	69	10,4%
● Jiná – prosím doplňte:	16	2,4%

VÝZKUMNÝ VZOREK

- nejčastěji se výzkumu účastnili pedagogové pracující s žáky se zdravotním postižením (475) nebo se zdravotním znevýhodněním (307)
- zastoupení ale byli i pracovníci podporující žáky se sociálním znevýhodněním (248) a žáky s OMJ (205)

2 Uvedte, s jakými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pracujete. Pokud pracujete s více různými skupinami žáků, můžete vybrat i více odpovědí.

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Žáci se zdravotním znevýhodněním (dlouhodobá onemocnění, lehčí poruchy učení).	307	46,3%
● Žáci se zdravotním postižením (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, autismus, vady řeči, poruchy chování, těžší poruchy učení).	475	71,6%
● Žáci se sociálním znevýhodněním (bez podpory v domácím prostředí, s nespolupracujícími rodiči, ze socioekonomicky slabých rodin, ubytoven a sociálně vyloučených lokalit).	248	37,4%
● Žáci s odlišným mateřským jazykem (cizinci, s nedostatečnou znalostí českého jazyka).	205	30,9%
● S žádnými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nepracuji.	20	3,0%

VÝSLEDKY: K PROFESI ASISTENTA PEDAGOGA

- stále přetrvává časté pojetí profese jako „asistenta žáka“, spíše než asistenta pedagoga
- 56,6 % respondentů uvedlo, že asistenti jsou buď v polovině nebo dokonce ve většině případů pojmání jako „asistent žáka“, spíše než jako asistent pedagoga

3 V minulosti některé školy a někteří učitelé vnímali asistenta pedagoga spíše jako asistenta žáka (asistenta ke konkrétnímu dítěti s postižením/znevýhodněním). Asistent tak neposkytoval podporu učiteli v širším rozsahu, ale zaměřoval se jen na práci s jedním konkrétním žákem. Domníváte se, že toto pojetí asistentské práce v praxi ještě přetrvává?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Ano, většina asistentů je v praxi stále spíše „asistentem žáka“, než asistentem učitele.	177	26,7%
● Ano, odhadem tak v polovině případů asistenti slouží spíše jako „asistent žáka“.	198	29,9%
● Ano, ale v současnosti jde už jen o menšinu asistentů, kteří takto poskytují podporu jen jednomu žákovi.	212	32,0%
● Ne, mám dojem, že toto pojetí asistentské práce se už v praxi nevyskytuje.	76	11,5%

VÝSLEDKY: K PROFESI ASISTENTA PEDAGOGA

- stále přetrvává chybné pojetí asistenta pedagoga coby „učitele“ žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- 53 % respondentů uvedlo, že učitelé (alespoň občas) očekávají, že asistent bude značnou část výuky u žáka s postižením/znevýhodněním zvládat sám

4 V minulosti se v praxi stávalo, že od asistenta pedagoga byla očekávána hodně samostatná práce – že si sám připraví materiály pro žáka s postižením/znevýhodněním, že tyto materiály pak sám s žákem projde a látku mu vysvětlí. Domníváte se, že se tato praxe vyskytuje u asistentů pedagoga i v současnosti?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
● Ano, učitelé stále velmi často očekávají, že asistent pedagoga bude značnou část výuky u žáka s postižením/znevýhodněním zvládat sám.	100	15,1%
● Ano, učitelé alespoň občas očekávají, že asistent pedagoga bude značnou část výuky u žáka s postižením/znevýhodněním zvládat sám.	251	37,9%
● Ne, takovouto samostatnou práci asistenta pedagoga s žákem s postižením/znevýhodněním učitelé očekávají už jen zcela výjimečně.	255	38,5%
● Ne, takovouto samostatnou práci asistenta pedagoga s žákem s postižením/znevýhodněním učitelé nikdy neočekávají.	57	8,6%

VÝSLEDKY: K PROFESI ASISTENTA PEDAGOGA

- metodické vedení je u mnohých asistentů pedagoga stále nedostatečné
- 46,5 % respondentů uvedlo, že velká část nebo dokonce většina asistentů pedagoga nemá dostatečné metodické vedení ve své práci

5 Jak hodnotíte, na základě své zkušenosti, metodickou podporu, kterou asistenti dostávají ve školách od učitelů a školních poradenských pracovníků (speciálních pedagogů, psychologů, výchovných poradců)?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Metodická podpora je zcela dostatečná, téměř všichni asistenti jsou dobře vedeni.	85	12,8%
● Metodická podpora je celkem dostatečná, většina asistentů je dobře vedena.	270	40,7%
● Metodická podpora je spíše nedostatečná, velká část asistentů nemá dostatečné vedení.	253	38,2%
● Metodická podpora je zcela nedostatečná, většina asistentů nemá dostatečné vedení.	55	8,3%

VÝSLEDKY: K PROFESI ASISTENTA PEDAGOGA

- stále přetrvávají velké nejasnosti ohledně nastavení nepřímé pedagogické činnosti asistentů pedagoga
- 44,2 % respondentů uvedlo, že i v současnosti někteří asistenti pedagoga stále ještě nemají zahrnutou nepřímou pedagogickou činnost

6 V minulosti se stávalo, že někteří asistenti pedagoga neměli ve svém pracovním úvazku zahrnutou dobu na nepřímou pedagogickou činnost (přípravy, rozsáhlejší konzultace s učiteli, účast na poradách apod.). Stává se to, podle Vaší zkušenosti, u asistentů pedagoga i v současnosti?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Ano, většina asistentů pedagoga stále nemá v úvazku prostor pro nepřímou pedagogickou činnost.	149	22,5%
● Ano, ale jde jen o menšinu asistentů pedagoga, kteří stále nemají v úvazku prostor pro nepřímou pedagogickou činnost.	144	21,7%
● Ne, toto se asistentům nestává, maximálně může jít jen o zcela výjimečné případy.	210	31,7%
● Ne, všichni asistenti pedagoga už nepřímou pedagogickou činnost v úvazku mají.	160	24,1%

VÝSLEDKY: KE STANDARDU AP

- asistenti pedagoga by měli pracovat i s „ostatními“ žáky ve třídě
- 92,6 % respondentů souhlasilo s tím, že Standard AP by měl zdůraznit potřebnost práce asistenta i s ostatními žáky (nejen s žákem s postižením/znevýhodněním)

7 Souhlasíte s tím, aby Standard AP zdůraznil, že ve školách hlavního vzdělávacího proudu mají asistenti pedagoga pracovat i s ostatními žáky ve třídě a pomoci tak učiteli, aby on sám (učitel) měl dost prostoru na individuální práci s žákem s postižením/znevýhodněním?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
 Ano, souhlasím, toto by mělo být mezi povinnými činnostmi zajišťovanými všemi asistenty pedagoga.	406	61,2%
 Ano, souhlasím, mělo by to být mezi volitelnými činnostmi zajišťovanými alespoň některými asistenty pedagoga.	208	31,4%
 Ne, nesouhlasím, většina asistentů by se měla věnovat výhradně žákovi s postižením/znevýhodněním.	36	5,4%
 Ne, nesouhlasím, všichni asistenti by se měli věnovat jen žákům s postižením/znevýhodněním.	13	2,0%

VÝSLEDKY: KE STANDARDU AP

- asistent pedagoga by měl aktivně podporovat sociální zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 97 % respondentů souhlasilo s tím, že by Standard AP měl zdůraznit důležitost role AP v podpoře zapojení žáků s postižením/znevýhodněním do kolektivu spolužáků

8 Souhlasíte s tím, aby Standard AP zdůraznil, že asistenti pedagoga mají aktivně podporovat žáky s postižením/znevýhodněním i v oblasti jejich zapojení do kolektivu spolužáků?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Ano, souhlasím, toto by mělo být mezi povinnými činnostmi zajišťovanými všemi asistenty pedagoga.	462	69,7%
● Ano, souhlasím, mělo by to být mezi volitelnými činnostmi zajišťovanými alespoň některými asistenty pedagoga.	181	27,3%
● Ne, nesouhlasím, většina asistentů by se měla věnovat výhradně podpoře žáků ve výukových oblastech.	15	2,3%
● Ne, nesouhlasím, všichni asistenti by se měli věnovat výhradně podpoře žáků ve výukových oblastech.	5	0,8%

VÝSLEDKY: KE STANDARDU AP

- asistenti pedagoga by měli participovat na doučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 78,7 % respondentů souhlasilo s tím, že by Standard AP měl zahrnovat možnost zapojení asistentů pedagoga do doučování žáků s postižením/znevýhodněním

9 Souhlasíte s tím, že Standard AP by měl mezi činnostmi asistenta pedagoga zahrnovat i zajištění doučování pro žáky s postižením/znevýhodněním?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Ano, souhlasím, toto by mělo být mezi povinnými činnostmi zajišťovanými všemi asistenty pedagoga.	134	20,2%
● Ano, souhlasím, mělo by to být mezi volitelnými činnostmi zajišťovanými alespoň některými asistenty pedagoga.	388	58,5%
● Ne, nesouhlasím, doučování mají mít ve škole na starosti vždy jen učitelé.	102	15,4%
● Ne, nesouhlasím, odpolední přípravu mají s žáky vždy zajišťovat jejich rodiče.	39	5,9%

VÝSLEDKY: KE STANDARDU AP

- asistenti pedagoga by měli žákům se speciálními vzdělávacími potřebami pomáhat i se sebeobsluhou
- 65,4 % respondentů souhlasilo s tím, že by Standard AP měl umožňovat zapojení asistentů pedagoga do podpory žáků s postižením/znevýhodněním v oblasti sebeobsluhy

10 Souhlasíte s tím, že Standard AP by měl mezi činnostmi asistenta pedagoga zahrnovat i pomoc žákům při sebeobsluze a při pohybu během vyučování?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Ano, souhlasím, toto by mělo být mezi povinnými činnostmi zajišťovanými všemi asistenty pedagoga.	211	31,8%
● Ano, souhlasím, mělo by to být mezi volitelnými činnostmi zajišťovanými alespoň některými asistenty pedagoga.	223	33,6%
● Ne, nesouhlasím, na tuto činnost by i ve školách měli být osobní asistenti.	223	33,6%
● Ne, nesouhlasím, takové formy podpory má řešit někdo jiný – doplňte kdo:	6	0,9%

VÝSLEDKY: KE STANDARDU AP

- asistenti pedagoga by měli zajišťovat žákům podporu i v mimoškolním prostředí, minimálně do doby, než tuto podporu převezmou sociální pedagogové
- 43,3 % respondentů souhlasilo s tím, aby Standard AP počítal s podporou asistentů v mimoškolním prostředí, vedle toho 51,7 % respondentů se domnívá, že tuto podporu by měli zajišťovat sociální pedagogové

11 Souhlasíte s tím, že Standard AP by měl mezi činnostmi asistenta pedagoga zahrnovat i zajištění podpory žáků v mimoškolním prostředí (např. u žáků se sociálním znevýhodněním)?

Výběr z možností, zodpovězeno 663 x, nezodpovězeno 0 x

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Ano, souhlasím, toto by mělo být mezi povinnými činnostmi zajišťovanými všemi asistenty pedagoga.	51	7,7%
● Ano, souhlasím, mělo by to být mezi volitelnými činnostmi zajišťovanými alespoň některými asistenty pedagoga.	236	35,6%
● Ne, nesouhlasím, takovou podporu by měli zajišťovat pouze sociální pedagogové.	343	51,7%
● Ne, nesouhlasím, takovou podporu má řešit někdo jiný – doplňte kdo:	33	5,0%

VÝSLEDKY: DALŠÍ NÁVRHY KE STANDARDU AP

Otevřená otázka: *Navrhněte, které další činnosti by ve Standardu AP měly být zahrnuty do povinných činností (tj. do činností vykonávaných všemi asistenty pedagoga):*

- **Odpovědi - souhrn:** *aktivní práce s žákem, aktivní podpora učitele, pomoc při třídnických hodinách, pomoc při školních akcích mimo školu, doučování, přípravy, dohled nad žáky v době mimo výuku, komunikace s učiteli, konzultace s poradenskými pracovníky, spolupráce s ostatními asistenty, komunikace se zákonnými zástupci žáků, účast na třídních schůzkách, účast na poradách učitelů, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, administrativní činnost, vedení pracovního deníku, účast na dalším vzdělávání, sebevzdělávání...*

VÝSLEDKY: DALŠÍ NÁVRHY KE STANDARDU AP

Otevřená otázka: *Navrhněte, které další činnosti by ve Standardu AP měly být zahrnuty do volitelných činností (tj. do činností vykonávaných jen některými asistenty pedagoga):*

- *Odpovědi se z velké části shodovaly s odpověďmi na předchozí otázku (činnosti, které by měly být povinné pro všechny AP). Navíc se objevovaly např.: účast na škole v přírodě, přítomnost na jednání s dalšími institucemi (OSPOD), doučování ČJ pro cizince, pomoc na klubech a kroužcích, podpora relaxace u žáka se SVP, zasílání učiva pro nemocné žáky, online podpora žáků, metodická podpora méně zkušených AP.*

VÝSLEDKY: DALŠÍ NÁVRHY KE STANDARDU AP

Otevřená otázka „Máte-li jakékoli doplnění k dotazníku nebo ke Standardu AP, napište jej prosím zde:“ – výběr některých odpovědí:

- „Aby standard byl standardem povinným, ne doporučeným.“ // „Vedle Standardu AP by měly vzniknout Závazné pokyny pro vedení škol a pro školské poradenské pracovníky, co se týká AP.“
- „Co se očekává v práci asistentů pedagoga od učitelů? A jak to má v hodinách správně vypadat, aby souhra byla dokonalá?“ // „Největší problém spatřuji v nepochopení AP ze strany učitele. Ti často najednou dostanou do třídy AP, ale nikdo jim nepomůže, jak vlastně s ním, jak spolupracovat, k čemu všemu ho lze využít...“
- „AP by měl být lépe finančně ohodnocený, měl by docházet na různá školení, prohlubovat znalosti ve své praxi...“ // „Je nutné navýšit nepřímou pedagogickou činnost, aby měli AP motivaci dělat víc, než jen být v hodině s žákem.“ // „Ideální by bylo, pokud by asistent nebyl vázán pouze na žáka, kterému byl as. přidělen (=nejistota práce, smlouvy na dobu určitou), a kdyby byly jiné možnosti finančního ohodnocení (platové třídy dle vzdělání = kvalitní profesionální asistenti).“
- „Je potřeba posílit roli školních speciálních pedagogů na školách a přímo jim podřídit vedení AP, tak aby bylo jasné, na koho se mohou AP v otázce odbornosti spolehnout.“

AUTORSTVÍ, KONTAKT, AFILIACE K PROJEKTU

- Zpracoval: PhDr. Zbyněk Němec, Ph.D.
- Kontakt: zbynek.nemec@novaskolaops.cz
- Více informací viz: www.asistentpedagoga.cz, www.novaskolaops.cz/
- Říjen, 2021, Praha, Nová škola o.p.s.

Dotazníková anketa vznikla s podporu projektu „Rozvoj komunikace a spolupráce mezi rodiči romských sociálně znevýhodněných žáků a školou“ (Reg. č. 0016/2019/ACF/2). Projekt podpořil Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a zmocnění znevýhodněných skupin. Program je financován z Fondů EHP a Norska.

Jdeme do toho.
S odvahou.

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

| Nadace OSF

VÝBOR DOBRÉ VŮLE
Nadace Olgy Havlové

SKAUTSKÝ
INSTITUT